

Новият четиритомник “Градоустройство” на чл.-кор. Атанас Ковачев

– внушителен по обхват и обем и ценен по съдържание труд

Публикуваната наскоро монография “Градоустройство” на чл. кор. проф. д.а.н. арх. Атанас Ковачев е впечатляващ труд, състоящ се от четири отделни тома. Общо четирите тома включват повече от 1400 страници, в които са разработени важни теми от областта на устройственото планиране, групирани в 35 модула. Материалите по темите са илюстрирани с общо повече от 3100 фигури – схеми, планове, чертежи, силуети, панорами, визуализации.

Новият внушителен труд на чл.-кор. Атанас Ковачев всъщност е резултат на четири десетилетия последователни, целенасочени и методични изследвания. В по-широк план изданието е надграждане върху проучвания и разработки, започнали още в първия университетски учебник на автора от 1999 г. В по-тесен план четирите тома могат да се разглеждат като пряко продължение на двутомното издание “Градоустройство” от 2003 г., в последствие преработено и допълнено през 2013 г., като първоначалните 33 модула са детайлизирани и актуализирани в най-новото издание и към тях са добавени нови два модула.

Четиритомникът “Градоустройство” (2019) представлява нов етап на авторската дейност на чл.-кор. Атанас Ковачев и отразява развитието на цялостното творчество на автора върху сериозна база от научни изследвания, към която следва да се причислят и други значими негови трудове като “Съвременно градоустройство ” (2000), “Териториално устройство” (2000) заедно с второто преработено и допълнено издание (2009), както и “Зелената система на София. Урбанистични аспекти” (2001), също със второ допълнено издание (2005) и книгата “Георги Стоилов. Години отдадени на архитектурата” (2004). Следва също да причислим и книги, публикувани в съавторство, между които “Архитектор Георги Стоилов” (2009), “Тезаурус” (2011), “Градът” (2013), “Forms of Urban Growth in Southeast Europe: Transitioning towards Urban Resilience and Sustainability” (2016) и повече от 250 публикации в рецензирани научни периодични издания и глави от книги и монографии, както и огромен брой доклади, становища и рецензии на български, руски, английски, френски, немски и сърбо-хърватски езици.

Всеки от четирите тома на монографията “Градоустройство” (2019) на чл. кор. Атанас Ковачев обхваща отделна важна област от урбанизма и образованието в сферата на териториално-устройственото и градоустройственото планиране. **Първият том** изяснява същността, обхвата и задачите пред градоустройството и дейността на урбанистите и подробно изследва елементите на урбанистичните структури – урегулираните поземлени имоти (УПИ), кварталите, площадите, улиците, уличната мрежа, кръстовищата и уличните възли, паркингите и гаражите, пешеходните улици и зони и технико-икономическите показатели за устройство на териториите и застрояване на поземлените имоти. **Вторият том** разглежда функционалната структура на населените места и по-конкретно принципите на планово и пространствено структуриране, методите на функционално зонироване, планирането и развитието на жилищните и производствените зони, зоните за отдих, централните зони и устройството на зони за обществено обслужване, както и териториите с

културно-историческо наследство, териториите за спорт и развлечения и тези извън границите на населените места. **Третият том** представя принципите на планиране и подходите и методиките за изготвяне на основните видове градоустройствени планове и разглежда въпросите свързани с развитието на комуникационно-транспортната система, инженерно-техническите мрежи, зелените площи и зелените системи на населените места, кадастралните планове и документите за проектиране на вертикалната планировка на урбанизираните територии. Подробно са разгледани двата основни типа инструменти за градоустройствено планиране - Общите устройствени планове (ОУП) и Подробните устройствени планове (ПУП). Изложени и обяснени са основните изисквания за разработването на ОУП и ПУП, както и процедурите по обявяване, съгласуване, одобряване и изменение на тези планове.

Четвъртата част, т.е., **четвъртият том** от широко-обхватния труд на чл.-кор. Ковачев заслужава специално внимание, доколкото в него са изложени значими актуални проблеми на съвременното градоустройство. Тези проблеми са свързани с реконструкцията на населените места и, преди всичко, на градовете, обновяването на централните градски части, обновяването на жилищните територии, комплекси и сгради, усвояването на подземното пространство в градовете, както и с геобиологичната мрежа и с естетическото оформяне на градската среда. Отдадено е необходимото внимание на такива актуални и, може да се каже, злободневни теми, като устойчивото развитие на средата, енергийната ефективност и масовото навлизане на информационните технологии за събиране на данни и за провеждане на анализи в урбанистичното развитие и планиране.

В заключение мога да кажа, че монографията “Градоустройство” на чл. кор. проф. д.а.н. арх. Атанас Ковачев наистина представлява не само внушителен по обем и обхват труд, но и полезна академична публикация, която може да служи като добър ориентир както в съвременната урбанистична теория, така и в ежедневната практика в сферата на градоустройството. Четиритомникът е незаменимо пособие не само за студентите по градоустройство, териториално устройство, паркоустройство и архитектура, но същевременно може да бъде безценно помагало за всеки активен урбанист, архитект и паркостроител независимо дали работи за държавната администрация или в сферата на частния бизнес, в областта на градоустройството, териториалното устройство или която и да е друга област, свързана с изграждането на жизнената среда на човека и обществото.

Проф. д-р арх. Александър Д. Слаев